

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.ofa.ko@regeringskansliet.se

Stockholm, 15 juni 2018

Remissyttrande över EU-förslag om bättre tillsyn och modernisering av EU:s konsumentskyddsregler, COM(2018) 185, (dnr Fi2018/01709/KO)

NDM – Näringslivets Delegation för Marknadsrätt - är ett samarbetsorgan inom svenskt näringsliv, främst i frågor som rör konsumentpolitik och marknadsrätt. En medlemsförteckning bifogas.

NDM är inte remissinstans avseende förslaget men vill ändå avge ett yttrande. NDMs yttrande begränsas till de delar som avser individuella rättsmedel och påföljder. Övriga delar av förslaget kommenterar berörda medlemmar separat i sina respektive remissyttranden.

Artikel 11a i direktiv 2005/29/EG (individuella rättsmedel)

NDM avstyrker förslaget att i direktiv 2005/29/EG¹ införa en ny artikel 11a som ålägger medlemsstaterna att säkerställa att vissa typer av avtalsenliga och utomobligatoriska rättsmedel för överträdelse av direktivet finns tillgängliga enligt den nationella lagstiftningen.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder

NDM menar att förslaget innebär en olycklig sammanblandning av marknadsrätt och civilrätt.

Skadeståndet har i Sverige en rent reparativ funktion där den skadelidande ska sättas i den situation som rådde innan skadeorsaken. En konsument som på grund av otillbörliga affärsmetoder vilseleds att köpa en vara eller tjänst har redan idag möjlighet att inom ramen för konsumentskyddande civilrättslig lagstiftning hävda sin rätt på kontraktuella grunder och exempelvis kräva prisavdrag eller skadestånd då varan eller tjänsten inte motsvarar vad han eller hon haft skäl att förvänta sig.

Beträffande skadestånd kopplat till marknadsföring så regleras det i Sverige genom 37 § marknadsföringslagen (MFL). Sanktionen utvidgades i och med införandet av 1995-års MFL. Regleringen tar, vad avser konsumenter, i första hand sikte på utomobligatoriska förhållanden där konsumenten föranletts att vidta en åtgärd eller avstått från något. Kravet på adekvat kausalitet underströks i förarbetena. I kontraktsförhållanden hänvisas till rent civilrättsliga regler. Det kan för övrigt noteras att den nya regleringen knappt tillämpats.

NDM anser att förslaget till en ny artikel 11a är betydligt mer långtgående än den svenska ordningen.

De här föreslagna reglerna måste ses tillsammans med förslaget om EU-grupptalan (Europeiska kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen, och om upphävande av direktiv 2009/22/EC (COM(2018) 184 final), dnr Fi2018/01710/KO)). Det föreslagna skadeståndet skulle kunna ges en rent bestraffande funktion där konsumenterna fråntas egen kompensation. Enligt NDM är denna typ av skadestånd av amerikansk modell, s k punitive damages, högst främmande för den svenska rättsordningen och det har inte presenterats bärande skäl för att göra avsteg från Sveriges grundläggande princip.

I sammanhanget måste också beaktas att ett skadestånd av förslaget slag mycket väl kan ses som otillåten dubbelbestraffning i strid med den europeiska konventionen för mänskliga rättigheter och svensk grundlag (jfr RF 2 kap. 19 §) och således skulle förhindra ett ingripande med sanktionsavgift från Konsumentverkets sida.

Vidare omfattar förslaget även avtalsenliga rättsmedel med en rätt för konsumenten att ensidigt häva avtal utan att förslaget berör frågan om adekvat kausalitet och grundläggande civilrättsliga spörsmål såsom bevisbörderegler, kravet på att ett fel ska vara väsentligt för att vara hävningsgrundande eller huruvida ett nyttoavdrag kan göras om konsumenten kunnat tillgodogöra sig hela eller delar av varan eller tjänsten.

Ändringar i artikel 13 i direktiv 2005/29/EG, artikel 24 i direktiv 2011/83/EU², artikel 8b i direktiv 93/13/EG³ samt artikel 8 i direktiv 98/6/EG⁴ (påföljder)

NDM avstyrker förslagen, då de på ett flagrant sätt strider mot subsidiaritetsprincipen liksom är dåligt underbyggda.

I Sverige, liksom i flera andra medlemsstater, finns en ordning med effektiva, proportionella och avskräckande påföljder vilket krävs enligt befintlig EU-reglering på området. Genom att de fyra EU-rättsakterna som aktualiseras har karaktären av direktiv har de kunnat implementeras med respekt för nationella rättstraditioner och förutsättningar. NDM har inte kännedom om att det svenska påföljdssystemet skulle ha brister eller leda till några särskilda utmaningar på det marknadsrättsliga området som föranleder ett behov av de föreslagna påföljderna.

Vidare ter det sig främmande att svenska rättsinstanser ska frångå det svenska rättssystemets systematik och praxis för fastställande av påföljd och dennas nivå. Likaledes är det ytterst olämpligt att på EU-nivå reglera hur böter ska fastställas. Slutligen står det i strid med den svenska rättsordningen att böter skulle tillfalla ”det allmänna konsumentintresset”, ett begrepp vars innebörd för övrigt är oklart och ytterst subjektivt.

EU-kommissionens bedömning att förslaget lever upp till subsidiaritetsprincipen är långt ifrån övertygande (sid. 9 i förslaget). De nuvarande nationella bötessystemen skulle enligt kommissionen ”sannolikt” inte vara tillräckliga. Inte heller finns den naturliga koppling till konkurrens- och dataskyddslagstiftningen som framhålls när det gäller fastställande av påföljder och nivån på böter. Vidare måste beaktas att det i dataskyddsförordningen finns mycket kraftfulla sanktioner för överträdelser. Även i detta sammanhang måste beaktas att det inte kan uteslutas att det kan vara frågan om otillåten dubbelbestraffning.

Det kan för övrigt också noteras att Konsumentombudsmannen först på senare år på allvar har börjat tillämpa sanktionen marknadsstörningsavgift. Det vore enligt NDMs förmenande lämpligt att från svensk sida först utvärdera vad detta ger för konsekvenser innan Sverige ställer sig bakom förslaget.

NDM, NÄRINGSLIVETS DELEGATION FÖR MARKNADSRÄTT

Anna-Karin Strömquist
Ordförande

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter

³ Rådets direktiv 93/13/EEG om oskäliga villkor i konsumentavtal

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG om konsumentskydd i samband med prismärkning av varor som erbjuds konsumenterna

NDMs medlemmar

BIL Sweden

(BIL Sweden – manufacturers/importers of cars, trucks & buses)

Direkthandelns Förening

(Swedish Direct Selling Association)

Finansbolagens Förening

(Association of Swedish Finance Houses)

Företagarna

(Swedish Federation of Business Owners)

IAB Sverige

(Interactive Advertising Bureau, IAB Sweden)

Kontakta

(Swedish Contact Center Association)

Lantbrukarnas Riksförbund

(Federation of Swedish Farmers)

Läkemedelsindustriföreningen

(Swedish Association of the Pharmaceutical Industry)

Motorbranschens Riksförbund

(Swedish Association for Motor Retail Trades and Repairs)

Spelplan – ASGD (Dataspelsbranschen)

(Swedish Games Industry)

Stockholms Handelskammare

(Stockholm Chamber of Commerce)

SWEDMA

(Swedish Data & Marketing Association)

Svensk Digital Handel

(Swedish Distance Sellers (SDS))

Svensk Försäkring

(Insurance Sweden)

Svensk Handel

(Swedish Trade Federation)

Svenska Bankföreningen

(Swedish Bankers' Association)

Svenska Franchiseföreningen
(Swedish Franchise Association)

Sveriges Marknadsförbund
(Swedish Marketing Federation)

Sveriges Annonsörer
(Association of Swedish Advertisers)

Sveriges Kommunikationsbyråer
(Swedish Association of Communication Agencies)

Svenskt Näringsliv
(Confederation of Swedish Enterprise)

Sveriges Tidskrifter
(Swedish Magazine Publishers' Association)

TidningsUtgivarna TU
(Swedish Media Publishers' Association)

Tobaksleverantörsföreningen
(Swedish Tobacco Association)

NDMs ordförande: Anna-Karin Strömqvist, Svensk Handel

NDMs vice ordförande: Tina Wahlroth, Kontakta

Adress:

NDM
c/o Föreningen Kontakta
Box 1029
171 21 Solna
Tel: 0735- 66 55 22
E-post: tina.wahlroth@kontakta.se